

zor, eskisinden sıyrılmak mı?

se edelim: Fetihname'de kardeş katline cezası veren Fatih Mehmed'in amacıyla, memleketi işsizlerin eline bırakıp kendini Harem'de işret âlemlerine vermiş Murad-ı Salis'in, kardeşlerinin tümünü bir gecede boğdurtması, bilmem ne dersiniz, aynı kefeye konulabilir mi?

"İnsanlar arası kardeşliğin gerçek kaynağı, korku" tespitiniz, tek bir cümlede öylesine geçiyor gibi görünse de son derece çarpıcı ve üzerine düşünmeye değer. Böyle mi düşünüyorsunuz gerçekten?

Kitabın ilk sayfalarında "kardeşlik" sözcüğünü "idealize edilmiş dayanışma" yönünde mecaz anlamda kullandım. Hâbil ile Kabil kardeşi ama menfaatler zıtlarınca biri ötekini katletti. Eğer her ikisi bir aslanın saldırısına maruz kalsalardı, canlarıyla dayanışma sonucu canavarın hâkından gelebilirlerdi belki. Dikkat buyursanızz düşünün her yerinde, içinde birlik beraberliği sağlamaya çalışan her despot, dış dünyada saldırgan bir öcü, olmasa da, yaratır. 3000 yıllık Cebennem zebanisi, 20. yüzyılın gökten inen niyeti belirsiz acıyıp varlıkları bu kategoride dir.

Dönem romanları yazmanın zorlukları neler? Nasıl bir hazırlık süreci, ne tür bir araştırma gerekiyor?

Kurguyu bir döneme oturtacak yazarmın, gerek o dönemden kalma gerekse o dö-

Kitaptan...

"Ben Luc, nam-ı diğer Ailko, alinyazım Reis'in alinyazısının içine kıvrım kıvrım dolanan derre gibi süzülür. Kaç kez bu anlamsız hayata son vermeyi düşündüm. Var olsam da, olmasam da bu devran dönecek, Rbâne nehrinin suları istifli bozmadan sessiz sakin akacak, ummanın kıyısına yığılğı kumların altında kaybolacak bir mevsimlik panayır..."

nem hakkında yazılmış yapıtları ince ele-yip sık dokuması gerekir. Mesela Barbaros-zade Cezayir Beylerbeyi Hasan Paşa kimine göre "babasının oğlu", kimine göre o efsanevi şahsa yakışmayacak evlatlar. Vakânüvisin biri Mihrimah Sultan'ın hayir-sever bir kişi olarak göklere çıkarır, bir di-ğeri, anası gibi devlet işlerine burnunu so-kan hasut bir dul olarak tanır. "Muhtedi"-nin sonundaki bibliyografya hakikati an-lama çabasının kıntarsız sanırım. Zaman, mekân, olaylar yapıtıysa bu zahmete ge-rek olmaz tabii.

Bu hazırlık sürecinde ve yazım aşamasın-da sizi en fazla zorlayan şey ne oldu?

Söylediğim gibi, beni zorlayan şey vaka-nüvislerin, müelliflerin bir olay veya kişi hakkında birbirine aykırı düşen tanıtım-ları oldu. Örneğin: kişi bakımından, Sul-tanlardan hangisi, Nurbanu mu, Safiye mi İtalyan Baffo ailesine mensuptu; olay açıs-ından, Kılıç Ali'nin vefatının ardından Saray hempaları tarafından kendisine at-fedilen hakaretimiz söylenti çeşitleri vb. Kılıç Ali Paşa, Barbaros, Kanuni Sultan Süleyman gibi gerçek karakterlerle karşı-

laşınca, gayri ihtiyari, bir roman okudu-ğunuzu unatabiliyoe, her şeyi gerçekmiş gibi algılayabiliyorsunuz. Mühtedi'de kurgunun payı nedir?

Tarihi olaylara, en ince ayrıntısına kadar, sadakatla bağlı "Muhtedi'de kurgu, Kılıç Ali Paşa'nın iç âleminin imgesi olan Lu-ca'nın yaşam öyküsünden ibaret. "Muhtedi"-ye önsöz olarak aldığım "Hadrianus'un Anıları"nın yazarı Marguerite Yourcenar gibi, çoğu biyograf, olayları, konusu olan tarihi kişinin ağzından anlatır. Ben tespit edilmiş dış âlemle, tahmin edilen iç âlemi birbirini tamlayıcı iki ayrı varlıkta ince-lemek istedim.

Üzerinde çalıştığınız yeni romanınız yine Osmanlı dönemini mi konu alıyor?

İç âlemi, kaosu hangi toplumun gelenek-lerinden kaynaklanıyorsa o tarafa yölla-nabilirim. Zihniyetlerini, örf âdetlerini, inançlarını iyi kötü kavrayabileceğim bir toplum. Osmanlı olmayabilir bu kez.

Muhtedi

Osman Necmi Gürmen
Kanat Kitap
355 sayfa

